Memo

0098172206

Aan:	Gemeenteraad
Van:	College B&W
Team:	Team beleid
Datum:	6 februari 2023
Onderwerp:	Stand van zaken Wet inburgering
Bijlage memo:	N.v.t.
N.a.v. toezegging raad d.d.:	N.v.t.

Geachte Raad,

Sinds 1 januari 2022 is de Wet inburgering van kracht. Wij hebben hiervoor in 2021 de beleidsnota ‘nieuwe Wet inburgering OWO 2022’ vastgesteld en u met een memo geïnformeerd. Nu de wet een jaar van kracht is informeren we u via deze memo over de stand van zaken wat betreft de uitvoering van deze wet.

Aanpak Wet inburgering in Weststellingwerf
Met de komst van de nieuwe wet is de regie voor de inburgering van statushouders en (gezins)migranten bij de gemeente belegd. Deze geven wij vorm door de uitvoering grotendeels te beleggen bij de medewerkers van de gebiedsteams en werken we samen aan de nieuwe wet binnen de vakgroep Inburgering. Hierin zijn de verschillende disciplines vertegenwoordigd en delen we kennis, beantwoorden we vraagstukken en evalueren we de uitvoering. In de nieuwe wet is de gemeente aan zet en voert drie jaar lang de regie op de inburgering. Dit doen wij grotendeels zelf. Zo voert de gemeente de coördinatie van de maatschappelijke begeleiding zelf uit en zijn de vlechtwerkers inburgering aan zet als regievoerders van het inburgeringstraject. En de activeringscoaches ondersteunen in de zoektocht naar vrijwilligerswerk of een traject naar werk. Maar natuurlijk werken we ook samen met onze vrijwilligers en samenwerkingspartners.

Terugblik 2022
In het jaar 2022 hebben we nog maar heel beperkt ervaring op kunnen doen met de uitvoering van de (nieuwe) taken. Zoals u weet is de huisvesting van statushouders als gevolg van de woon en asielcrisis waarmee we te maken hebben een behoorlijke opgave en hebben wij een achterstand op de taakstelling huisvesting statushouders. Hierover wordt u op d.d. 30 januari 2023 via de memo ‘plan van aanpak statushouders provincie Fryslân’ geïnformeerd. Hierdoor hebben we dit jaar voornamelijk statushouders en (gezins)migranten gehuisvest die nog onder de oude Wet inburgering vallen.

Ambitie 2023
Aankomend jaar gaat een jaar worden waarin we volledig conform de nieuwe wet gaan werken. We gaan in 2023 samen met alle organisaties die een rol spelen bij het succesvol inburgeren van deze nieuwe inwoners al lerend de dienstverlening verder vormgeven en evalueren. Daarnaast willen we meer inwoners betrekken bij ‘de inburgeraar laten kennismaken in onze samenleving en het wonen in Weststellingwerf’. Daarom zetten we in op het vergroten van de groep vrijwilligers die de maatschappelijke begeleiding uitvoert. Daarnaast verwachten we dat de versnelde huisvesting van statushouders en daarmee ook het vervolgproces van de Wet inburgering veel aandacht vraagt en daarom zijn we daar nu al op aan het anticiperen.

Regionale inkoop leerroutes
Binnen de nieuw Wet inburgering worden drie leerroutes onderscheiden die aansluiten bij de capaciteiten en de mogelijkheden van de inburgeringsplichtige. Het gaat om de Onderwijsroute, B1 route en de Zelfredzaamheidsroute (hierna Z route).

B1 en Z-route
In het eerste kwartaal van 2022 is naar aanleiding van de regionale aanbesteding, de opdracht voor de uitvoering van de B1 en Z route gegund aan taalaanbieder Stavoor. De afgelopen maanden heeft Stavoor hiervoor stappen ondernomen en op dit moment zijn de eerste groepen voor B1 en Z route gestart.

Onderwijsroute
De onderwijsroute is na uitstel in 2021 door juridische procedures rond de B1 en Z route, alsnog aanbesteed. Hierop zijn geen inschrijvingen gedaan die voldeden aan het programma van eisen. Als

belangrijkste reden hiervoor is aangegeven dat dit de combinatie is tussen de tariefstelling in de aanbesteding in combinatie met de onduidelijkheid over aantallen instroom en kosten voor het aanvragen van de benodigde erkenningen. Landelijk speelt er veel op het gebied van de Onderwijsroute. Het is dan ook financieel onzeker hoe deze route vorm krijgt na 2026. Eind juni 2022 heeft de minister bekend gemaakt dat tot 2026 extra financiering voor de Onderwijsroute beschikbaar is. De komende jaren zijn dus een overbruggingsperiode tot aan de structurele oplossing die er per 2026 moet liggen. Of de Onderwijsroute dan nog een taak van de gemeente blijft of rechtstreeks als taak aan het onderwijs gegeven, dat is nu nog onduidelijk.

Regionale pilot onderwijsroute
Om wel te voldoen aan de taak en het bieden van deze route voor de inburgeringsplichtige is er in november 2022 gestart met een regionale pilot Onderwijsroute door de ROC's Friesland College en Friese Poort. Zij hebben namelijk als enige in het noorden een landelijke erkenning voor de Onderwijsroute. Er is een eerste groep gestart met 16 deelnemers. Hierbij zitten overigens geen deelnemers uit de OWO-gemeenten.

Route naar onderwijs via Internationale Schakelklas (ISK)
Daarnaast zijn wij in OWO, maar ook in regionaal verband, op zoek naar mogelijke andere alternatieven voor de Onderwijsroute. Er is een alternatief in de vorm van een Internationale Schakelklas (ISK) in Drachten. Dit is geen formele Onderwijsroute, maar biedt jonge statushouders wel een goede opleiding met fulltime onderwijs richting een vervolg op het MBO. Bovendien kunnen statushouders (omdat het onderwijs in Drachten is) hiervoor binnen onze eigen regio blijven, voor de Pilot Onderwijsroute met de ROC's moeten ze naar de onderwijslocatie in Leeuwarden reizen.

In 2023 willen we dit met de OWO-gemeenten en gemeente Smallingerland uitbouwen tot een formele pilot, waarbij we via het Rijk ook financiering willen regelen voor dit traject. Dit is nu nog niet mogelijk, omdat er in de originele wet geen rekening is gehouden met dit onderwijstraject. Wij zien echter dat het voor jonge statushouders die uiteindelijk een beroepsopleiding willen afronden, vaak wel de beste route is.

OWO samenwerking
Financieel ontzorgen en financieel zelfredzaam
De afgelopen maanden hebben wij in OWO verband gewerkt aan het starten met de uitvoering van een aantal wettelijke taken van de nieuwe wet. Eén van de gemeentelijke taken is het financieel ontzorgen en zelfredzaam maken van de inburgeringsplichtige met een bijstandsuitkering. Voor het financieel ontzorgen werken we samen met de Kredietbank Nederland, waar wij ook al een samenwerking mee hebben op het gebied van schuldhulpverlening. We monitoren deze inzet actief en evalueren de uitvoering hiervan. Daarnaast maken wij gebruik van de training Eurowijzer van Vluchtelingenwerk om de inburgeringsplichtingen ook handvatten te geven om zich te redden met het financiële systeem in Nederland.

Bijeenkomst Samen werken aan inburgering!
Voor de Wet inburgering zoeken we de samenwerking binnen de OWO gemeenten actief op. Het is niet voor niets dat de Wet inburgering een lerend stelsel is en op die manier proberen we ook te kijken naar de uitvoering in de gemeenten en in de OWO samenwerking. Dit op beleidsniveau maar zeker ook in de uitvoering. We delen onze kennis en zoeken kansen om gezamenlijk te organiseren. In het voorjaar van 2023 organiseren wij daarom een bijeenkomst 'Samen werken aan inburgering!'. In deze bijeenkomst willen wij elkaar en onze samenwerkingspartners inspireren, kennis delen, en vooral leren van elkaar om het netwerk rondom inburgeren te versterken. Met als doel de inburgeraar snel en volwaardig mee te laten doen in de samenleving.